

Stockholm den 16 april 2020

R-2020/0535

Till Justitiedepartementet

Ju2020/00975/L7

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 6 mars 2020 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian *Behandling av känsliga personuppgifter i testverksamhet*.

Sammanfattning

Advokatsamfundet avstryker förslaget med den motivering som framgår av nedan angivna synpunkter.

Allmänt

När det gäller förslag till lagstiftning som avser behandling av personuppgifter är det viktigt att inte enbart bedöma vad som är ändamålsenligt för olika typer av verksamheter, utan även beakta hur den föreslagna regleringen påverkar skyddet för den personliga integriteten och andra viktiga rättigheter för individen. Det är därför av största vikt att bedöma risken för att personuppgifter och annan känslig information sprids på ett olämpligt sätt, allt för att det grundlagsskyddade integritetsskyddet (2 kap. 6 § andra stycket RF) och den enskildes rättssäkerhet i övrigt ska kunna upprätthållas.

Synpunkter på förslaget

Enligt promemorians förslag till ändring av 14 § utlänningsdatalagen ska känsliga personuppgifter få behandlas för de ändamål som anges i 11 och 13 §§ i samma lag. Känsliga personuppgifter ska alltså få behandlas även för testverksamhet, *”om uppgifterna är absolut nödvändiga för syftet med behandlingen”*. Advokatsamfundet har i tidigare remissvar över den utredning som låg till grund för utlänningsdatalagen påpekat att begreppet *”absolut nödvändigt”* är olämpligt, eftersom det lämnar ett brett tolkningsutrymme för de tillämpande myndigheterna.¹ Advokatsamfundet vidhåller den

¹ Se Advokatsamfundets remissvar den 30 september 2015 över betänkandet *Personuppgiftsbehandling på utlännings- och medborgarskapsområdet* (SOU 2015:73).

uppfattningen även om regelverket numera är gällande rätt. Datainspektionen ansåg vidare i sitt remissvar över samma utredning,² som bland annat föreslog att känsliga personuppgifter skulle få behandlas i testverksamhet på migrationsområdet, att utredningens analys av integritetsriskerna med behandlingen av känsliga personuppgifter var bristfällig och att det saknades underlag för att bedöma Migrationsverkets behov av att kunna behandla känsliga personuppgifter i testverksamhet. Regeringen delade den gången Datainspektionens bedömning.

Advokatsamfundet konstaterar att den nu aktuella promemorian inte innehåller någon närmare analys av integritetsriskerna med, eller alternativen till, behandling av känsliga personuppgifter på det sätt som föreslås. En sådan analys hade t.ex. kunnat innefatta en bedömning av möjligheterna att använda så kallade fiktiva testdata i stället för verkliga personuppgifter, och i detta fall till och med verkliga *känsliga* personuppgifter. Mot den bakgrunden ser Advokatsamfundet inte skäl att göra någon annan bedömning än Datainspektionen och regeringen gjorde i det tidigare lagstiftningsärendet.

Avslutningsvis vill Advokatsamfundet hänvisa till ett tillsynsbeslut av Datainspektionen, som visar myndighetens inställning till att använda verkliga personuppgifter i systemtester, och där handlade det inte ens om känsliga personuppgifter.³ I beslutet anför Datainspektionen följande: *”För att säkerställa att inte fler personuppgifter behandlas än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet bör systemtester så långt det är möjligt utföras på ett sätt som inte innebär att personuppgifter behandlas. Av detta följer att om det finns alternativa sätt att testa systemen, till exempel med fingerade eller avidentifierade uppgifter ska dessa användas istället. Detta gäller även om ett sådant förfarande blir mer kostsamt än att använda en kopia av de uppgifter som finns i kunddatabasen.”*

Med hänsyn till att den testverksamhet som enligt promemorians förslag kan komma att tillåtas rör känsliga personuppgifter, och i avsaknad av en närmare analys dels av riskerna för de enskildas personliga integritet, dels av alternativa mindre integritetskränkande tillvägagångssätt, avstyrker Advokatsamfundet förslaget i promemorian.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander

² Se prop. 2015/16:65 s. 79.

³ Datainspektionens tillsynsbeslut mot SJ AB av den 15 september 2014, dnr 1275-2013.